

TESTISTORIA I

Gimnazjalista
Victor

WOS

Przykładowy arkusz egzaminacyjny z historii i wiedzy o społeczeństwie

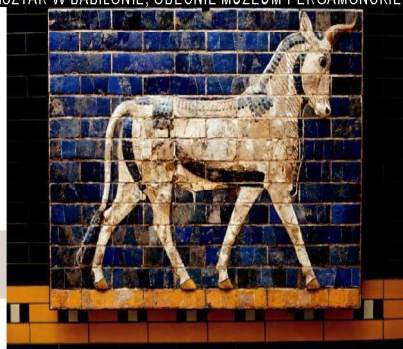
Liczba punktów: 29

Dorota Nosowska

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY Z HISTORII I WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Liczba punktów: 29

FRAGMENT BRAMY ISZTAR W BABILONIE, OBECNIE MUZEUM PERGAMOŃSKIE

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Miasto Babilon powstało

- A. około 2000 lat p.n.e.
- B. około 5000 lat p.n.e.
- C. około 4000 lat p.n.e.
- D. około 1000 lat p.n.e.

Odpowiedź do zadania 1.

A.

Zadanie 2. (0–1)

Wybierz właściwe dokończenie zdania A lub B oraz jego uzasadnienie 1., 2. lub 3.

Forum Romanum było odpowiednikiem

A.	polis,	ponieważ	1.	pełniło podobną funkcję
			2.	zostało stworzone w tym samym czasie
B.	agory,		3.	była to taka sama budowla

Odpowiedź do zadania 2.

B1. Ani Forum Romanum, ani agora nie były budynkami, lecz miejscami, placami o podobnych funkcjach. Forum Romanum znajdowało się w starożytnym Rzymie, a agora – w starożytnych Atenach. Polis to greckie miasto-państwo.

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Pierwsze biskupstwo Mieszko I stworzył w

- A. Gnieźnie.
- B. Kołobrzegu.
- C. Kaliszu.
- D. Poznaniu.

Odpowiedź do zadania 3.

D.

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Na drzwiach gnieźnieńskich ukazano sceny z życia

- A. Bolesława Chrobrego.
- B. Chrystusa.
- C. świętego Stanisława.
- D. świętego Wojciecha.

Odpowiedź do zadania 4.

D.

Zadanie 5. (0–1)

Określ prawdziwość informacji dotyczących średniowiecznych miast. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

1.	Miasta nad Bałtykiem lokowano zwykle na prawie magdeburskim.	P	F
2.	Najuboższą grupą społeczną w mieście było pospólstwo.	P	F
3.	Miasta, które lokowano na prawie magdeburskim, miały zwykle prostokątny rynek.	P	F

Odpowiedź do zadania 5.

F, 2. F, 3. P. Większość średniowiecznych miast polskich lokowano na prawie magdeburskim, jednak miasta nadmorskie powstawały zwykle na prawie lubeckim. Miasta lokowane na prawie magdeburskim miały prostokątny rynek, od którego prostopadle odchodziły ulice. Przy rynku stał ratusz, znajdowały się tam również pręgierz, przy którym publicznie karano chłostą przestępców, oraz waga. Domy umiejscowione wokół rynku były najdroższe, należały na ogół do **patrycjatu**. Przylegały do rynku krótszym bokiem.

Inny rozkład miały miasta nadmorskie, portowe budowane na prawie lubeckim. Nie posiadały one rynku, lecz długą i szeroką, główną ulicę targową, taką jak Długi Targ w Gdańsku.

Najuboższą grupą społeczną w średniowiecznym mieście był **plebs**, który tworzyli m.in. służący, biedota, żebracy. **Pospólstwo** tworzyła zasadnicza część mieszczan zamieszkujących miasto, a także rzemieślników, właścicieli sklepów i zakładów.

Zadanie 6. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Obiekt, który nie pełnił nigdy funkcji obronnej, to

- α barbakan.
- α fosa.
- α pręgierz.
- α brama.

Odpowiedź do zadania 6.

C. Pręgierz był to słup, do którego przywiązywano przestępców, gdy publicznie karano ich chłostą. Na ogół znajdował się przy rynku, nie był to więc obiekt obronny. Natomiast mury i umieszczone na nich bramy (często w formie baszt) miały charakter obronny, podobnie jak fosy – rowy, które otaczały zamki i miasta. Gdy wróg oblegał miasto lub zamek, fosy wypełniano wodą, by miejsce stało się bardziej niedostępne.

Barbakan – budowla obronna dziś wydaje nam się przede wszystkim obiektem dekoracyjnym, faktycznie jednak był to ważny fragment fortyfikacji miejskich. Był to okrągły budynek, połączony osłoniętym przejściem (tzw. szyją) z bramą miejską. Przykładami są Barbakan w Krakowie i Barbakan w Warszawie.

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Dzieło sztuki przedstawione na fotografii powstało w wieku

- D XIII.
- D XIV.
- D XV.
- D XVI.

Odpowiedź do zadania 7.

C.

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Krakowska dzielnica Kazimierz została założona jako oddzielne miasto przez

- A. Kazimierza Sprawiedliwego.
- B. Kazimierza Jagiellończyka.
- C. Kazimierza Wielkiego.
- D. Kazimierza Odnowiciela.

Odpowiedź do zadania 8.

C.

TEST

TOJA I WOS

Zadanie 9. (0–4)

Uporządkuj uniwersytety w kolejności ich zakładania. Wpisz numery od 1 do 4.

Uniwersytet w Pradze ....
Akademia Krakowska .....
Uniwersytet w Bolonii ....
Uniwersytet Warszawski .....

Odpowiedź do zadania 9.

Uniwersytet w Pradze 2, Akademia Krakowska 3, Uniwersytet w Bolonii 1, Uniwersytet Warszawski 4. Uniwersytet w Bolonii został założony w XI wieku (ok. 1088), uniwersytet w Pradze działał od 1348 roku, założony przez Karola Wielkiego, niewiele lat później powstała założona przez Kazimierza Wielkiego Akademia Krakowska (1364). Natomiast Uniwersytet Warszawski powstał dopiero w XIX wieku – został on założony w 1816 roku przez rosyjskiego cara Aleksandra I z inicjatywy oświeceniowych działaczy Stanisława Staszica i Stanisława Kostki Potockiego.

Zapamiętaj! Do najstarszych średniowiecznych uniwersytetów należą uczelnie w Bolonii (ok. 1088), Paryżu (ok. 1100), Oksfordzie i Cambridge.

Zadanie 10. (0–1)

Określ prawdziwość informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

1.	Prawem składu nazywano prawo budowania spichlerzy w mieście.	P	F
2.	Drugą nazwą Malborka to Marienburg.	P	F
3.	Dwór Artusa był zwykle siedzibą rady miejskiej.	P	F

Odpowiedź do zadania 10.

α F, 2. P, 3. F. Prawo składu (przywilej składu) było przyznawane niektórym ośrodkom miejskim, położonym na szlakach handlowych. Na podstawie tego prawa kupcy przejeżdżający przez dane miasto musieli wyłożyć swoje towary na rynku i umożliwić mieszkańcom ich kupno. Z kolei prawo przymusu drogowego zakazywało omijania tych miast na trasie. Wymienione przywileje nadawał król.

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Hanza to

- A. nazwa miasta w Niderlandach
- B. nazwa cechu.
- C. związek miast
- D. przywilej dotyczący Gdańska

Odpowiedź do zadania 11. B. Hanza – Liga Hanzeatycka, Związek Hanzeatycki to związek kupiecki miast. Najbardziej znany z nich to hanza niemiecka, w skrócie zwana Hanzą. Skupiała miasta północnej Europy, m.in. niemieckie, polskie, skandynawskie. Były one często położone nad Bałtykiem lub Morzem Północnym. Na ogół były bogate, piękne i przebiegały przez nie ważne szlaki handlowe. Swój rozkwit Hanza przeżywała w późnym średniowieczu, w XIV stuleciu.

Cech to średniowieczna organizacja skupiająca rzemieślników tej samej lub podobnej branży (cechy istnieją do dziś), np. cech murarzy czy rzemieślników wytwarzających tkaniny. W ramach cechów pomagano sobie w trudnych sytuacjach, kształcono nowych fachowców, a także bawiono się, świętowano.

Zadanie 12. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Warstwy społeczne, na które dzielił się mieszkańcy średniowiecznych miast, to

- A. patrycjat, pospólstwo i plebs.
- B. szlachta, chłopci, rzemieślnicy.
- C. burżuazja, pospólstwo i duchowieństwo.
- D. arystokracja, pospólstwo i szlachta.

Odpowiedź do zadania 12.

A.

Zadanie 13. (0–1)**Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.**

Krakowscy mieszczenie pod wodzą wójta Alberta buntowali się przeciw

- A. Władysławowi Łokietkowi.
- B. Kazimierzowi Wielkiemu.
- C. Bolesławowi Śmiałemu.
- D. Władysławowi Hermanowi.

Odpowiedź do zadania 13.

A.

Zadanie 14. (0–1)**Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.**

Kłajpedę, Elbląg i Królewiec założyli

- A. Rosjanie.
- B. Litwini.
- C. Krzyżacy.
- D. Szwedzi.

Odpowiedź do zadania 14. C. Krzyżacy założyli również Toruń, Chełmno i Malbork, który uczynili swoją stolicą.**Zadanie 15. (0–1)****Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.**

Na mocy testamentu Bolesława Krzywoustego Wielkopolska z Poznaniem przypadła

- A. Władysławowi Wygnańcowi.
- B. Mieszkowi Staremu.
- C. Bolesławowi Kędzierzawemu.
- D. Kazimierzowi Sprawiedliwemu.

Odpowiedź do zadania 15.

B.

Tekst do zadania 16.

*Tam, gdzie odpoczywają orły,
Tam, gdzie pyszną się tygrysy,
Słońce jest wielbione [...]*
*Wznosi się miasto Mexico – Tenochtitlan.
Nikt tam nie lęka się śmierci na polu walki.
Taka śmierć jest naszą chwałą,
Taka śmierć jest przez ciebie nakazana,
O, Dawco Życia!*
*Miejcie to zawsze w pamięci, książęta i panowie.
Nie zapomnijcie o tym nigdy.
Któż mógłby oblegać Tenochtitlan,
Któż mógłby wstrząsnąć podwalinami nieba?*
*Dzięki naszym strzałom,
Dzięki naszym tarczom.
Istnieje miasto,
Trwa Mexico – Tenochtitlan.*
(hymn)

Zadanie 16. (0–1)**Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.**

Miasto opisywane w hymnie zamieszkiwali w XVI wieku

- A. Aztekowie.
- B. Inkowie.
- C. Majowie.
- D. Olmekowie.

Odpowiedź do zadania 16.

A.

Zadanie 17. (0–1)**Wybierz właściwe dokończenie zdania A, B, C lub D oraz jego uzupełnienie 1., 2. lub 3.**

„Paryż wart jest mszy” – powiedział

A.	Ludwik XIV,	odnosząc się do	swojego przejścia na katolicyzm.
B.	Ludwik XV,		bogactwa paryskiego duchowieństwa.
C.	Henryk III Burbon,		dużej swobody obyczajowej panującej w mieście.
D.	Henryk IV Burbon,		

Odpowiedź do zadania 17.

D1. Henryk IV Bourbon przeszedł na katolicyzm po straszliwych wydarzeniach, kiedy to w 1572 roku Henryk R Burbon protestant, wziął ślub z katolicką księżniczką Małgorzatą, a w noc weselną z 23 na 24 sierpnia (noc św. Bartłomieja) urządzono rzeź hugenotów. Dopiero po śmierci Henryka II Henryk IV przyjął katolicyzm i w 1598 roku wydał Edykt nantejski zapewniający hugenotom wolność wyznania.

Zadanie 18. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Słynny sobór powszechny, na którym opracowano metody walki z reformacją, odbył się w

- A. Lateranie.   B. Trydencie.   C. Nicei.   D. Lyonie.

Odpowiedź do zadania 18.

D.

Zadanie 19. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Za kolebkę renesansu uważa się

- A. Rzym.   B. Mediolan.   C. Wenecję.   D. Florencję.

Odpowiedź do zadania 19.

D.

Tekst do zadania 20.

*Ruskiej stolicy jakież są początki?
Skąd się zachciało sławiańskim tysiocom
Leżć w te ostatnie swoich dzierzaw kątki
Wydarte świeżo morzu i Czuchońcom *?
Tu grunt nie daje owoców ni chleba,
Wiatry przynoszą tylko śnieg i stoty;
Tu zbyt gorące lub zbyt zimne nieba,
Srogie i zmienne jak humor despoty.
Nie chcieli ludzie - błotne okolice
Car upodobał, i stawić rozkazał
Nie miasto ludziom, lecz sobie stolicę:
Car tu wszechmocność woli swej pokazał. -*

*W głąb ciekłych piasków i błotnych zatopów
Rozkazał wpędzić sto tysięcy palów
I wdeptać ciała stu tysięcy chłopów.
Potem na palach i ciałach Moskalów
Grunt założywszy, inne pokolenia
Zaprzął do taczek, do wozów, okrętów,
Srowadzać drzewa i sztuki kamienia
Z dalekich łądów i z morskich odmętów.
Przypomniał Paryż - wnet paryskie place
Kazał budować. Widział Amsterdamy -
Wnet wodę wpuścił i porobił tamy.*

*Słyszał, że w Rzymie są wielkie pałace -
Pałace stają. Wenecka stolica,
Co w pół na ziemi, a do pasa w wodzie
Pływa jak piękna syrena-dziewica,
Uderza cara - i zaraz w swym grodzie
Porznął błotniste kanałami pole,
Zawiesił mosty i puścił gondole. Ma Wenecyją, Paryż, Londyn drugi, Prócz ich piękności, koloru, żeglugi.
U architektów sławne jest przysłowie, Że ludzi ręką był Rzym budowany, A Wenecyją stawili bogowie;
Ale kto widział Petersburg, ten powie, Że budowały go chyba szatany.*
(Adam Mickiewicz, „Dziady”, cz. III, cyt. za: wolnelektury.pl)

Zadanie 20. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

We wspomnianym fragmencie mowa o:

- A. Iwanie Groźnym,
- B. Piotrze I,
- C. Piotrze II,
- D. Piotrze III.

Odpowiedź do zadania 20.

B.

Zadanie 21. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Pałac w Wilanowie to przykład rezydencji

- renesansowej.
- klasycystycznej.
- barokowej.
- eklektycznej.

Odpowiedź do zadania 21.

C.

Zadanie 22. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych

Słynny budynek Bazar, w którym mieściły się sklepy, hotel, siedziby firm powstał w 1842 roku w

- Krakowie.
- Wrocławiu.
- Poznaniu.
- Gdańsku.

Odpowiedź do zadania 22.

C.

Zadanie 23. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Brzemiennego w skutki zamachu na arcyksięcia Ferdynanda dokonano w

- Sarajewie.
- Wiedniu.
- Berlinie.
- Krakowie.

Odpowiedź do zadania 23.

A.

Zadanie 24. (0–3)**Oddziel fakty od opinii. Zaznacz F, jeśli zdanie zawiera fakt, lub O, jeśli zawiera opinię.**

1.	Karty płatnicze są bardzo niebezpieczne.	O	F
2.	Chińczycy byli genialni, ponieważ już w IX wieku wprowadzili banknoty, które na szerszą skalę zaczęły obowiązywać w Europie dopiero w XVII wieku.	O	F
3.	Pierwsze karty płatnicze stworzono pod koniec XX wieku.	O	F

Odpowiedź do zadania 24.

- **O, 2. O, 3. F.** W zdaniach zawierających opinię mogą pojawiać się też liczby i fakty, ale takie słowa, jak „już”, „dopiero”, „genialny” czy inne zawierające ocenę decydują o tym, że zdanie to nie jest faktem, lecz opinią.

ISTORIA I WOS